

ERCİYES
Yeminli Mali Müşavirlik ve
Bağımsız Denetim A.Ş.

GevherNesibe Y.D. 342 028 6345
Ticaret Sicil No. 19263
www.erciyesymm.com.tr
bilgi@erciyesymm.com.tr

G.Nesibe Mh. Tekin Sk. İmtaş Park Kat: 5
No:4/15-16 Kocasinan / KAYSERİ
Tel: 0 352 235 24 84 Faks: 0 352 235 04 96

Sirküler : 2022/07
Konu : Kur korumalı TL mevduat ve katılım hesabına dönüşümlerde gelir ve kurumlar vergisi istisnası

KAYSERİ
15.02.2022

29.01.2022 tarih ve 31734 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7352 sayılı Kanun ile **5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa geçici 14'üncü madde eklenmiş ve 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, altın hesaplarını ve 01.01.2022 tarihinden itibaren açılan işlenmiş altın ve hurda altın hesaplarını Türk lirasına çeviren ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendiren mükelleflere; kur farkı kazançları, dönem sonu değerlemeleri de dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar için kurumlar vergisi istisnası getirilmiş, bu istisnalardan bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinin de yararlanması öngörülmüş olup, uygulamanın detayları 11.02.2022 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan KVK 1 Seri No.lu Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair 19. Seri No.lu Tebliğ ile aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.**

1- İstisnadan yararlanılabilecek olanlar

İstisnadan Kurumlar Vergisi Mükellefleri ile kazançları bilanço usulüne göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri yararlanabilecektir.

2- İstisna kapsamına giren yabancı paralar

Söz konusu istisnanın amacı 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (g) alt bendi hükmüne istinaden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi olduğundan bu konuda TCMB tarafından yayınlanan 2021/14 no.lu Tebliğe göre Mükelleflerin 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan ABD doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsinden banka mevduatları ve kasa mevcutları istisna uygulaması kapsamına girmektedir. 31/12/2021 tarihi itibarıyla şirket aktifinde mevcut olmakla birlikte, 1211 sayılı Kanunun ilgili hükmü kapsamında Türk Lirasına dönüşümü yapılamayacak olan alacaklar ve verilen avanslar gibi hesaplarda izlenen yabancı paralar istisnaya konu edilemeyecektir.

3- İstisna kapsamına giren altın hesapları

Altın hesaplarında ise istisna uygulamasına 31.12.2021 tarihli bilançolarda yer altın hesapları ile 01.01.2022 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) açılacak işlenmiş ve hurda altın hesabı bakiyeleri girmektedir.

4- Özel hesap dönemine sahip olan mükellefler açısından dikkate alınacak bilanço tarihi

Özel hesap dönemine tabi mükellefler hesap dönemlerine bakılmaksızın 31.12.2021 tarihi itibarıyla çıkaracakları bilançolarında yer alan yabancı paraları ve altın hesapları ile 01.01.2022 tarihinden itibaren açılacak işlenmiş ve hurda altın hesabı bakiyeleri dolayısıyla bu istisnadan yararlanabilecektir.

5- TL'ye dönüştürülen yabancı para ve altın hesaplarının dönüştürüleceği vadeli hesapların vade süresi

5520 sayılı KVK Geçici 14'üncü maddesinde 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paraların, altın hesaplarının ve 01.01.2022 tarihinden itibaren açılan işlenmiş altın ve hurda altın hesaplarını Türk Lirasına çevrildikten sonra bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirilmesi halinde istisna uygulanması öngörülmüş olmakla birlikte, TCMB tarafından yayınlanan 2021/14 ve 2021/16 no.lu Tebliğlerde yurt içi yerleşik gerçek kişiler için 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli ve yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 6 ay veya 1 yıl vade şartı bulunduğundan söz konusu Tebliğlerde değişiklik yapılmadığı müddetçe kurumlar vergisi mükelleflerinin söz konusu istisnadan yararlanmaları için en az 6 aylık vadeli hesap açtırmaları gerekmektedir.

6- 17.02.2022 tarihine kadar TL mevduat ve katılım hesabına dönüştürülen yabancı para ve altın hesaplarında istisna uygulanacak kazanç tutarı

TL mevduat ve katılım hesaplarına dönüşüm işleminin 17.02.2022 tarihine kadar gerçekleştirmesi halinde 31.12.2021 tarihli bilançolarda yer alan;

Yabancı paraların,	Altın hesaplarının
<ul style="list-style-type: none">✓ 31.12.2021 tarihi itibarıyla yapılacak dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı gelirlerinin 01.10.2021-31.12.2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı,✓ 01.01.2022 tarihinden Türk lirası mevduat veya katılım hesabının açılış tarihine kadar olan dönemde oluşması halinde kur farkı geliri,✓ Dönüşüm sonrası açılan Türk lirası mevduat ve katılım hesaplarının kıst dönem gelir tahakkuku için yapılacak değerlemeler nedeniyle tahakkuk edecek faiz ve kar payları da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile✓ Vade sonundaki TCMB tarafından ilan edilen kurun dönüşüm kurundan yüksek olması halinde faiz gelirin ilave alınacak kur farkı geliri, Kurumlar vergisinden ve gelirden istisnadır.	<ul style="list-style-type: none">✓ Türk lirası mevduat veya katılım hesabının açılış tarihinde altın hesabının TL'ye çevrilmesi sırasında oluşan gelir,✓ Dönüşüm sonrası açılan Türk lirası mevduat ve katılım hesaplarının kıst dönem gelir tahakkuku için yapılacak değerlemeler nedeniyle tahakkuk edecek faiz ve kar payları da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile✓ Vade sonundaki TCMB tarafından ilan edilen altın fiyatının dönüşüm fiyatından yüksek olması halinde faiz gelirin ilave alınacak fiyat farkı geliri, Kurumlar vergisinden ve gelirden istisnadır.

İstisna uygulanacak kur farkı hesaplanırken birden fazla yabancı alım satımı olan hesaplarda sadece bu işlem için geçerli olmak üzere hesapta kalan yabancı paranın hesaba son giren yabancı paralardan kaldığı varsayımına dayalı ilk giren ilk çıkar yönteminin uygulanması öngörülmektedir.

31.12.2021 tarihli bilançoda birden fazla (aynı veya farkı yabancı para cinsinden) yabancı para hesabının bulunması halinde bu hesapların değerlendirilmesi sonucunda oluşan kur farkı gelir ve gideri birbirinden mahsup edildikten sonra kalan kur farkı geliri istisnaya konu edilebilecektir.

31.12.2021 tarihli bilançolarda yer alan yabancı paraların sadece bir kısmının düzenleme kapsamında TL. vadeli mevduata dönüştürülmesi durumunda, istisna uygulanabilecek kur farkı geliri Türk lirasına dönüştürülen kısmın 31.12.2021 tarihli bilançosunda yer alan yabancı para hesabına oranı dikkate alınmak suretiyle tespit edilecektir.

213 Sayılı VUK'unda altın ve altın mevduat hesaplarının değerlendirilmesine ilişkin olarak özel bir hüküm bulunmamakta olup, bu konuda Maliye Bakanlığınca verilen özgelelerde altının ve altın mevduat hesaplarının mukayyet değerlendirilmesi gerektiği belirtildiğinden, altın ve altın mevduat hesapları bilançolarda kayıtlı değerleri izlenmektedir. Bu kapsamda altın hesaplarının TL. mevduat hesabına dönüşümünde 31.12.2021 tarihi itibarıyla bir gelir doğmayacak olup, 17.02.2022 tarihine kadar yapılacak dönüşümün gerçekleştiği tarihteki altın fiyatı kayıtlı değerden fazla ise dönüşüm tarihi itibarıyla oluşacak gelire istisna uygulanacaktır.

7- 18.02.2022-31.12.2022 tarihleri arasında TL mevduat ve katılım hesabına dönüştürülen yabancı para ve altın hesaplarında istisna uygulanacak kazanç tutarı

TL mevduat ve katılım hesaplarına dönüşüm işleminin 18.02.2022-31.12.2022 tarihleri arasında gerçekleştirmesi halinde 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan;

Yabancı paraların,	Altın hesaplarının
<ul style="list-style-type: none">✓ Türk lirası mevduat veya katılma hesabının açılış tarihinde ilan edilen kurun 31.12.2021 tarihi için uygulanan kurdan yüksek olması halinde oluşan kur farkı geliri,✓ Dönüşüm sonrası açılan Türk lirası mevduat ve katılım hesaplarının kıst dönem gelir tahakkuku için yapılacak değerlemeler nedeniyle tahakkuk edecek faiz ve kar payları da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile✓ Vade sonundaki TCMB tarafından ilan edilen kurun dönüşüm kurundan yüksek olması halinde faiz gelirine ilave alınacak kur farkı geliri, Kurumlar vergisinden ve gelirden istisnadır.	<ul style="list-style-type: none">✓ Türk lirası mevduat veya katılma hesabının açılış tarihinde altın hesabının TL'ye çevrilmesi sırasında oluşan gelir,✓ Dönüşüm sonrası açılan Türk lirası mevduat ve katılım hesaplarının kıst dönem gelir tahakkuku için yapılacak değerlemeler nedeniyle tahakkuk edecek faiz ve kar payları da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile✓ Vade sonundaki TCMB tarafından ilan edilen altın fiyatının dönüşüm fiyatından yüksek olması halinde faiz gelirine ilave alınacak fiyat farkı geliri, Kurumlar vergisinden ve gelirden istisnadır.

8- 01.01.2022 tarihinden sonra açılan işlenmiş altın ve hurda altın hesaplarının 31.12.2022 tarihine kadar vadeli TL mevduat ve katılım hesabına dönüştürülmesi halinde istisna uygulanacak kazanç tutarı

5520 Sayılı KVK Geçici 14. Maddesinde işlenmiş altın ve hurda altın hesapları için istisnanın 01.01.2022 tarihinden sonra açılan hesaplar için uygulanması öngörülmüştür.

Bu sebeple 01.01.2022 tarihinden sonra açılan işlenmiş altın ve hurda altın hesaplarının 31.12.2022 tarihine kadar TL mevduat ve katılım hesaplarına dönüştürülmesi halinde;

- ✓ Türk lirası mevduat veya katılma hesabının açılış tarihinde işlenmiş altın ve hurda altın hesabının TL'ye çevrilmesi sırasında oluşan gelir,
- ✓ Dönüşüm sonrası açılan Türk lirası mevduat ve katılım hesaplarının kıst dönem gelir tahakkuku için yapılacak değerlemeler nedeniyle tahakkuk edecek faiz ve kar payları da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile
- ✓ Vade sonundaki TCMB tarafından ilan edilen altın fiyatının dönüşüm fiyatından yüksek olması halinde faiz gelirin ilave alınacak fiyat farkı geliri,

Kurumlar vergisinden ve gelirden istisnadır.

9- TL. mevduat ve katılım hesabına dönüştürülen yabancı para, altın, işlenmiş ve hurda altın hesaplarına ilişkin olarak doğan veya doğabilecek olan zararların durumu

Bilindiği üzere 5520 Sayılı KVK 5. Kurumlar Vergisi Kanununun "İstisnalar" başlıklı 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesi kabul edilmemektedir. Ancak Geçici 4. Madde kapsamında Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak bu istisnaya sınırlı olmak üzere bu hüküm uygulanmayacaktır. Dolayısıyla dönüşüme konu edilen yabancı paralar için 31.12.2021 tarihli bilanço değerlemeleri sırasında ortaya çıkan kur farkı zararları ve diğer giderler ile 31.12.2022 tarihine kadar yapılan dönüşümlerde ortaya çıkabilecek kur farkı zararları ve diğer giderler altın hesapları için dönüşüm tarihinde ortaya çıkabilecek zararlar ve diğer giderler kurum kazancından indirilebilecektir.

10- TL. mevduat ve katılım hesabına dönüşümde öngörülen istisnasının beyannamelerde gösterim şekli

Söz konusu istisna bir kazanç istisnası olduğundan diğer faaliyetlerden zarar doğsa bile bu istisnadan yararlanılabilecektir. Bu sebeple 5520 Sayılı KVK Geçici 14. Maddesi kapsamında TL. mevduat ve katılım hesabına dönüştürülen yabancı para, altın, işlenmiş ve hurda altın hesaplarına ilişkin istisna kazanç tutarının kurumlar vergisi mükelleflerince geçici vergi ve yıllık beyannamelerin "Matrah bildirim" kulakçığının "Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümüne "KVK Geçici Mad. 14/1-a kapsamında değerlemeden doğan kazanç istisnası" satırında beyan edilmesi gerekmektedir.

11- TL. mevduat ve katılım hesaplarından vadeden önce çekim yapılması

Türk Lirası mevduat ve katılma hesabından, vadeden önce çekim yapılması durumunda Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesi kapsamında yararlanılan kurumlar vergisi istisnası nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi zıyaı cezası uygulanmak suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

